

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

URŠA KLANJŠČEK NARDIN

Stand-up komedija s stališča javnega nastopanja

Diplomsko delo

Ljubljana, 2016

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

URŠA KLANJŠČEK NARDIN

Stand-up komedija s stališča javnega nastopanja

Diplomsko delo

Mentor: izr. prof. dr. Hotimir Tivadar

Univerzitetni študijski program prve
stopnje: Slovenistika enopredmetno

Ljubljana, 2016

ZAHVALA

Zahvaljujem se izr. prof. dr. Hotimirju Tivadarju za pomoč in usmeritve pri pisanju naloge.

Hvala tudi družini, prijateljem in fantu za vso podporo ter spodbudo.

Izvleček**Stand-up komedija v okviru javnega nastopanja**

V diplomskem delu sem se osredotočila na stand-up komedijo s stališča javnega govornega nastopanja. S pomočjo računalniških programov Praat in Audacity sem analizirala besedni in nebesedni govor slovenskega stand-up komika T. V. v oddaji Planet StandUp, ki je bila v letih 2013 in 2014 predvajana na Planet TV. Voditelj je na nastop vnaprej pripravljen, vendar samo oddajo vodi prosto in daje vtis spontanosti. Ugotovila sem, da posledično pogosto pride do ponovitve besed ali besednih zvez in uporabe mašil. Govor je sicer ustrezno hiter, najhitrejši ob začetnem nagovoru publike, najpočasnejši pa med imitacijami. Primerno so rabljeni tudi poudarki, ki so ustrezni in enakomerno razporejeni čez celoten govor.

Ključne besede: stand-up komedija, vtis spontanosti, mediji, javno govorno nastopanje, Planet StandUp

Abstract**Stand-up comedy**

In my thesis I focused on stand-up comedy within the framework of public speaking. With the help of computer programmes such as Praat and Audacity, I analysed the verbal and non-verbal communication of the Slovene stand-up comedian T.V., performing on the Planet StandUp television show which was broadcast on Planet TV in 2013 and 2014. The presenter prepares for his performance beforehand, but presents the actual show without a script, lending an air of spontaneity. I concluded that this often leads to the repetition of words and phrases and the use of fillers. His speech is of an appropriate speed, the fastest being during the welcome speech to the audience and the slowest during imitations. The use of emphases is also appropriate, evenly distributed throughout the whole speech.

Keywords: Stand-up comedy, the impression of being prepared, media, public speaking, television show Planet StandUp

KAZALO VSEBINE

1 UVOD.....	6
2 RAZVOJ MEDIJEV IN JAVNEGA GOVORA NA SLOVENSKEM	7
3 ŠOLANJE GOVORCEV ZA JAVNI GOVORNI NASTOP	9
3.1 ŠOLA STAND-UP KOMEDIJE AKADEMIJA PANČ.....	9
4 STAND-UP V TUJINI IN PRI NAS	10
4.1 ZAPIS BESEDNE ZVEZE STAND-UP	11
4.2 STAND-UP V PRIMERJAVI Z MONODRAMO IN SOLO PERFORMANSOM	12
4.3 ZGODOVINA STAND-UPA V TUJINI IN SLOVENIJI.....	13
4.4 KRITERIJI ZA PRESOJO KAKOVOSTI STAND-UPA PO BLAŽU LUKANU.....	15
4.5 TABU TEME V STAND-UP KOMEDIJI	15
4.6 VTIS SPONTANOSTI PRI STAND-UP NASTOPU	16
5.1 STAND-UP KOMIK IN VODITELJ T. V.	18
5.2 ANALIZA POSNETKA Z JEZIKOVNEGA IN NEJEZIKOVNEGA VIDIKA	19
5.2.1 PRIDOBIVANJE POSNETKA	19
5.2.2 NEJEZIKOVNA PODOBA ODDAJE PLANET STANDUP.....	19
5.2.3 JEZIKOVNA ANALIZA.....	24
6 POVZETEK.....	30
7 VIRI	32
8 LITERATURA	32
PRILOGA: TRANSKRIPCJA.....	35

KAZALO RAZPREDELNIC IN SLIK

Razpredelnica 1: Število pojavitev zapisa v Gigafidi	12
Slika 1: Razstavljeni reklamni produkt.....	20
Slika 2: Sklenjene roke na mikrofону.....	21
Slika 3: Roke na stojalu za mikrofón	22
Slika 4: Kretnja govorjenja	22
Slika 5: Kretnja odprtih dlani.....	23
Slika 6: Prikaz navideznega predmeta	23

1 UVOD

Stand-up komedija se je v tujini začela pospešeno razvijati konec 20. stoletja, v Sloveniji pa je postala priljubljena v zadnjih desetih letih. Nastopajoči z mikrofonom zabava občinstvo s pripovedovanjem smešnih zgodb, pri čemer se dotakne tudi tabu tem. Govorci se lahko dodatno izobražujejo na področju javnega govornega nastopanja na številnih šolah, za stand-up komike najpomembnejša je Panč akademija, ki jo vodijo priznani slovenski stand-up komiki. Tam se komiki med drugim navadijo nastopati tako, da dajejo vtis spontanosti, kljub temu, da preživijo več ur ob pripravah na nastop.

V diplomskem delu bom predstavila stand-up komedijo s stališča javnega govornega nastopanja, pri čemer si bom pomagala z besedno in nebesedno analizo nastopa uveljavljenega slovenskega stand-up komika T.V. Sprva bom spregovorila o razvoju govornih medijev na Slovenskem, nato pa bom prešla na teoretično podlago, ki je nujna za nadaljnjo analizo stand-up komika. Ugotavljal bom, kaj stand-up komedija je, kateri zapis besedne zveze stand-up bi bil najprimernejši in kako se je sam žanr razvijal skozi zgodovino v tujini ter pri nas.

Osrednji del diplomske naloge bo predstavitev besednih in nebesednih sestavin prisotnih pri voditelju stand-up oddaje Planet StandUp. Pomagala si bom z dvema prostodostopnima računalniškima programoma, Praat in Audacity. Pisala bom tudi o scenografski podobi oddaje Planet StandUp, ki je snemana pred občinstvom v gledališki dvorani.¹

¹ Posnetek, ki sem ga analizirala je bil izbran naključno. Premierno je bil predvajan 10. novembra 2013 na Planet TV, med letoma 2013 in 2014 pa tudi javno dostopen v arhivu oddaj te televizijske hiše. Uporabila sem ga izključno za študijske namene.

2 RAZVOJ MEDIJEV IN JAVNEGA GOVORA NA SLOVENSKEM

Čeprav lahko začetke govorjenega knjižnega jezika postavimo v 19. stoletje (takrat je namreč slovenski jezik dobil veljavo v vseh javnih sferah kot posledica spremembe avstrijske ustave), je do povečanega zanimanja za razvoj jezika prišlo na začetku 20. stoletja, ko je na tržišče prišel radio (Tivadar 2008: 25). Ta je vplival na širjenje slovenskega jezika vse do začetka 21. stoletja, od takrat dalje je najvplivnejša televizija. Tivadar v *Pravorečje, knjižni jezik in mediji* (2008: 26–27) kot začetnika radia pri nas navaja Maria Osano. Kot prvi je poskusno oddajal 1925, 1. septembra 1928 je bilo poskusno oddajanje Radia Ljubljana, 28. oktobra istega leta pa je že potekal redni program. Z nastajanjem države se je Radio Ljubljana preimenoval v Radio Slovenija in postal državni radio (1991) v sklopu javnega zavoda Radiotelevizije Slovenija.

Slavisti so imeli pri oddajanju pomembno vlogo, saj so poleg programskega dela (predvsem literarnega in kulturnega) skrbeli za ustrezen govor. Kot vodja literarnega in dramskega programa Radia Ljubljana je bil imenovan profesor slovenist France Koblar (1929–32), ki je pozneje postal vodja radijske uprave in programov (1935–41). Še danes pa je prisotna »pretirana skrb za jezik«, saj mnogi poslušalci in gledalci (ter jezikoslovci) protestirajo že ob manjših pomotah govorcev, ki so bile storjene povsem nehote. Pogosto gre za pretiran purizem brez ustrezne jezikoslovne presoje. Posledično je veliko Slovencev prepričanih, da jezika ne znajo (Tivadar 2003: 287).

Danes med radijskimi sporočili zasledimo reklame (gospodarski/marketingški vidik), oglašanja v živo z raznih prireditev in dogodkov ter tiskovnih konferenc (informacijski vidik), prenose koncertov (3. program RSLO) in drugih prireditev (športnih, kulturnih), zabavno-kontaktne oddaje (zabavno-kulturni vidiki) in mnoge druge oddaje z vseh področij človekovega delovanja (izrazito vplivanski vidik), podskupina katerih so tudi izobraževalne oddaje (izobraževalni vidik) (Tivadar 2003: 284).

V 2. polovici 20. stoletja, predvsem pa v 21. stoletju je vlogo radia deloma nadomestila televizija². Uveljavljati se je začela po letu 1932, ko je V. K. Zworykin razvil in predstavil elektronsko televizijo (Enciklopedija Slovenije, 1999). Kot prelomnico pri nas štejemo 28. november 1958, saj se je takrat ustalil redni program TV-studia Ljubljana, ki so ga poskusno uvedli v začetku oktobra istega leta. Pomemben je bil predvsem televizijski dnevnik, ki se je od 15. aprila 1968 predvajal v slovenščini. Televizija Ljubljana je delovala kot programska enota javnega zavoda RTV Ljubljana, leta 1990 pa je bila preimenovana v Televizija Slovenija (Enciklopedija Slovenije 1999, 13. zv.: 221).

Skupno obema medijema, radiu in televiziji, je to, da so vnaprej pripravljene govornice brali, kar je gledalcu dajalo vtis verodostojnosti. V naslednjih desetletjih se je kljub veliko nasprotovanju, ki je pospremilo prve spremembe, to začelo izgubljati. Spodbujati se je začelo prosto govorjenje, kar je dalo poslušalcem občutek, da je govorec sproščen. V ta namen je bil oblikovan tudi »trotlboba«, ki omogoča gledanje v kamero, s čimer napovedovalec deluje verodostojno. Poleg »TV-bobna« se uporabljajo tudi drugi tehnični pripomočki kot so LCD-ekrani, dlančniki itd. (Tivadar 2011: 490–92)

Ustanovljena je bila leta 1959 kot Televizija Ljubljana in je delovala kot programska enota javnega zavoda RTV Ljubljana, leta 1990 pa je bila preimenovana v Televizija Slovenija (glej Enciklopedija Slovenije 1999, 13. zv.: 221). Do začetka devetdesetih let je bila RTV Slovenija osrednji televizijski medij, ta status je želela obdržati tudi po nastanku komercialnih televizijskih postaj – povečala je obseg razvedrilnih in športnih oddaj, hkrati pa zmanjševala »resnejši« program (glej Enciklopedija Slovenije 1999, 13. zv.: 223).

Danes obstaja deluje vrsta komercialnih televizij. Planet TV oddaja od septembra 2012 (vir: seminarska naloga 2014). Sprva so predvajali le izbrane torkove tekme Lige prvakov ter studijsko oddajo z Danijem Bavcem, novembra istega leta pa pričeli tudi z dnevno informativno oddajo Danes. Spored temelji na zabavnem in informativnem delu. Poleg športa in dnevnika si lahko na Planet TV ogledamo še resničnostne šove (Bar, Paradise Hotel, Dober posel, Kmetija:

² Radio je ostal primaren medij, ker je najbolj osebni in mobilni izmed množičnih medijev, dodatno pa si priljubljenost zagotovi z glasbo (Petrovič 2009: 12). Hkrati omogoča tudi telefonski diskurz in je prvi pripovedovalec (Tivadar 2003: 285).

Nov začetek, Razred talentov), hazarderski šov (Moj dragi zmore), kviz (Denar pada), komične šove (DA z Denisem Avdičem, Planet StandUp), impro oddajo (Ustreli!), filme, tuje serije ter kuharsko oddajo (Kuhinja za najboljše).

Program je možno spremljati tudi v živo, preko njihove uradne spletne strani (<http://www.planet.si/tv/live.html>), kjer si lahko ogledamo tudi pretekle posnetke domačih oddaj. Te so prosto dostopne v arhivu.

3 ŠOLANJE GOVORCEV ZA JAVNI GOVORNI NASTOP

Govorjenje je tisto, kar človeka loči od drugih živih bitij in mu omogoča delovanje v skupnosti. Govorništvo je imelo pomembno vlogo že v antiki, še danes pa velja za pomembno prvino poslovnega, političnega in strokovnega uspeha. Splošno znanje retorike lahko Slovenci pridobijo že v osnovni šoli pri izbirnem predmetu retorika, pravorečje pa je v določeni meri obravnavano tudi v srednjih šolah ter na nekaterih fakultetah. Tisti, ki si želijo pridobiti dodatno izobrazbo na področju javnega govornega nastopanja, imajo kar nekaj izbire, saj pri nas obstajajo (Rutar 2012):

1. Šola retorike Ane Aleksandre Zupančič in Zdravka Zupančiča
2. Glotta Nova (Center za novo znanje)
3. Povej naGlas (Šola za javno nastopanje, retoriko in komunikacijo)
4. Mars Venus: Tečaj in trening retorike in komunikacije, s kančkom bontona in poslovne podobe
5. Zavod ŠOLT: Mala vrata retorike – začetni tečaj
6. Jezikovna šola Lingula: Mala šola retorike
7. Šola govora na Radiu Slovenija
8. Šola za govor Ide Baš
9. POP Akademija
10. Izobraževalno središče RTV Slovenija

3.1 ŠOLA STAND-UP KOMEDIJE AKADEMIJA PANČ

Za stand-up komike je verjetno bistvenega pomena šola stand-up komedije Akademija Panč, ki deluje že od 2009 – organizira jo Ceh za smeh (<http://www.cehzasmeh.si/sola>). Poteka dvakrat letno v obliki desetih tedenskih srečanj, ki trajajo približno 3 ure. Šolo vodijo izkušeni komiki, kot so Andrej Težak Tešky, Perica Jerković, Tin Vodopivec, Boštjan Gorenc – Pižama itd³. Udeleženci se učijo, kako napisati material, ga obdelati, preurediti in narediti primerne za ta žanr – smešnega. Hkrati pridobijo znanje na področju nastopanja. Mentorji jim razkrijejo, kako se obnašati pred publiko, kako stati na odru in česa ne smejo pozabiti, ko držijo v roki mikrofona⁴. Ob zaključku mora vsak od udeležencev znotraj šole opraviti tudi dva klubska nastopa, najuspešnejši pa dobijo možnost nastopa na Festivalu stand-up komedije Panč. Na ta način so svojo kariero začeli Jernej Celec, Dušan Tomića, Husein Šakanović, Klavdija Vlaj, Žan Papič in še mnogi drugi.

4 STAND-UP V TUJINI IN PRI NAS

Stand-up komedija je zvrst komedije, kjer nastopajoči (stand-up komik) z mikrofonom nagovarja občinstvo in jih zabava s pripovedovanjem smešnih zgodb ter brez omejitev posega po različnih temah: političnih, družbenih, kulturnih in številnih drugih. Ne izogiba se niti tabujev. Njegov namen je, da nasmeje občinstvo⁵. Samo ime žanra izhaja iz okoliščine te zvrsti, saj komik navadno stoji sredi odra, osvetljen, in s pomočjo mikrofona naslavlja gledalce. Njegov govor je monolog, ki ga sestavljajo enovrstičnice oziroma bits (v angleščini: act, routine), zaključni pa poanta (v angleščini: punch line). V sam nastop se lahko vključijo tudi posamezniki iz občinstva (t.i. hecklerji), ki lahko komika provocirajo ali le podajo nek vmesen komentar (Krečič 2012).

Žanr, izrazito usmerjen v občinstvo, se je rodil v anglosaksonskem svetu in je danes razširjen po vseh celinah. Blaž Lukan, dramaturg in profesor na AGRFT, definira stand-up kot »formo in format iz popularne ali množične kulture, njen avtentični prostor je komorno prizorišče: klub,

³ Povzeto po spletni strani:

http://www.napovednik.com/dogodek326033_zakljucna_predstava_udelezencev_akademije_panc

⁴ Povzeto po spletni strani: <http://drejtsch.blog.si/2010/04/21/zakljucena-prva-delavnica-stand-up-komedije/>

⁵ Povzeto po spletni strani: <http://www.lopolis.si/?MeniZgorajID=5&MeniID=29>

bar, variete, kabaret, café-théâtre, pa tudi gledališka oziroma prireditvena dvorana ali prizorišče na prostem. Navadno gre za nastop pred živim občinstvom, vendar je pogosto namenjen televizijskemu avditoriju.« Poudarja tudi, da zabava ni bistvo stand-upa: »[P]ogosto jo spremljajo različni šumi: moralizmi, podučnost, manifestacije politične korektnosti in podobno, torej konformni humor ni odvod, ki so lahko tudi drugačne narave: gre za humor parodičnega ali satiričnega tipa, ki stand-up spreminja v subverzivno kritično in nekonformistično javno platformo, zavedajočo se vseh mogočih političnih konotacij javnega nastopa.« Lukan tako loči dva tipa stand-upa:

- prvi tip se izraža preko reprodukcije stereotipov na teme spolnosti, odnosov med spoloma, ras, socialnega statusa, službe, družbe, politike, razvad itd.
- drugi tip stereotipe problematizira, kritizira in »napada [...] predsodke in pričakovanja občinstva ter ne streže njegovim primarnim potrebam po zabavi in udobju. [...] [Š]e vedno ostaja v okviru žanra, pri katerem se nenehno dotika njegovih robov – in sega tudi čeznje, smeh je pri tem zgolj eno od orodij, 'potešenost' po ogledu takega stand-upa pa globlja.« (vse po Lukan v Krečič 2012)

4.1 ZAPIS BESEDNE ZVEZE STAND-UP

Med pisanjem diplomske naloge sem se znašla v zagati, ko sem ugotovila, da v Sloveniji ni enotnega zapisa besedne zveze *stand-up*. Helena Dobrovoljc in Mojca Žagar Karer (obe zaposleni na ZRC SAZU) sta bralki, ki je postavila vprašanje, kako naj zapisuje *stand up komedija*, predlagali, naj izbere zapis *standup/stendap*. Utemeljitev je bila sledeča:

Stalne besedne zveze, prevzete iz angleščine, se po dlje časa trajajoči rabi lahko tudi poenobesedijo (npr. *start up* --> *startup*), še zlasti, če se tudi pisno podomačijo, kar je sicer redko, in pišejo v podomačeni obliki (*startap*). Če taka »citatna« zveza postane sestavina nove stalne besedne zveze, ki je v slovenščini imenovana tudi zloženka z imenovalniško medpono (*startup podjetje*), se piše danes samo še narazen. Pri tovrstnih zvezah jedrna sestavina sčasoma okrne, in tako se uporablja bodisi pogovorno bodisi knjižno le še razlikovalna sestavina.

Kot primer avtorici navajata: *Obstaja sicer kup različnih **standupov**, tudi dvd kompilacija najboljših sto in tam je vse od obmetavanja ljudi s hrano pa do Seinfelda⁶.*

Fonetično problematičen zapis je standup, ker imamo opravka z dvonaglasnico in bi posledično zapis moral biti dvodelen. Kljub temu pa je prav ta zapis uporabljen tudi v Gledališkem terminološkem slovarju.

Glede zapisa z vezajem na ZRC SAZU trdijo: »Glede na to, da tudi v jeziku, iz katerega prevzemamo, zapis z vezajem ni kodificiran oz. priznan kot edini, bi prevzemanje besede z vezajem pomenilo še dodatno zapletanje že tako dovolj raznolikih zapisovalnih pravil v slovenščini.«

Zanimalo me je, kako je z dejansko rabo, pri čemer sem si pomagala s prostodostopnim korpusom Gigafida (<http://www.gigafida.net/>).

zapis	število pojavitev v korpusu Gigafida na dan 21. 8. 2016
stand up	1671
stand-up	1025
standup	65
standap	3
stendap	61

Razpredelnica 1: Število pojavitev zapisa v Gigafidi

Čeprav ZRC SAZU in Gledališki terminološki slovar zagovarjata zapis skupaj, je v rabi pogostejši zapis narazen. Sledi mu zapis z vezajem, nato pa sta si zelo blizu standup in stendap.

Sama sem se odločila za zapis z vezajem, ker se mi zdi v stroki najbolj rabljen, hkrati pa je fonetično ustrezen.

4.2 STAND-UP V PRIMERJAVI Z MONODRAMO IN SOLO PERFORMANSOM

⁶ Vir: <http://isjfr.zrc-sazu.si/sl/svetovalnica/kako-zapisati-zvezo-standup-komedija#v>

Lukan stand-up primerja z dvema oblikama samostojnih igralskih nastopov: monodramo in solo performansom.

Monodramski nastop je derivat dramskega gledališča: drama za enega igralca, solo performans pa je široka oznaka, ki zajema vrsto performativnih nastopov enega izvajalca: od predavanja do vsebinsko kompleksne in žanrsko kombinirane uprizoritvene strukture. Včasih je stand-up tudi funkcionalna oblika vodenja množičnih javnih prireditev, kot jo prakticirata, recimo, Jure Zrnec ali Tadej Toš (Lukan v Krečič 2012).

Kar razlikuje stand-up od monodrame, kjer je poudarek na igranju vlog, in solo performansa, pri katerem gre za uprizarjanje subjekta, je vzpostavitev nastopajočega, ki je v celoti usmerjen v občinstvo, s katerim se želi povezati (pri monodrami nastopajoči vzpostavlja stik (predvsem) z dramskim likom oziroma vlogo, pri solo performansu pa s samim seboj). Kot glavno sredstvo za vzpostavitev stika komik uporabi humor. »Oblikovan je kot serija komičnih izjav, ki praviloma niso 'dramatizirane', torej urejene v zapletenejšo literarno formo, temveč gre pretežno za dramaturgijo bolj ali manj urejenih domislic.« (Lukan v Krečič 2012) Ta ne prevladuje ne v solo performansu, ne v monodrami. Lukan stand-up vidi kot neposredni nagovor občinstva. V monodrami je posreden, pri solo performansu pa je performerjev odnos z občinstvom pravzaprav ontološki – brez gledalca ni performerja in da gledalec postane performer.

4.3 ZGODOVINA STAND-UPA V TUJINI IN SLOVENIJI

Čeprav stand-up komedija ni nastala kar čez noč, je šele z razvojem interneta in televizije postala globalni fenomen.

Najdaljšo zgodovino ima v anglosaksonskem svetu, kjer njen izvor sega v 18. in 19. stoletje, razmah pa je doživela v osemdesetih 20. stoletja.

V Ameriki naj bi okvire žanra postavil Frank Fey, igralec popularne gledališke zvrsti vaudeville⁷. Po drugi svetovni vojni je kar nekaj komikov – med drugim tudi Lenny Bruce, ki je imel močan vpliv na britansko sceno, in George Carlin, ki je znan po svojem nastopu *Sedem*

⁷ Gledališki žanr, ki je bil popularen predvsem v ZDA in Kanadi konec 19. in začetek 20. stoletja. Nastop navadno sestavlja več, med seboj nepovezanih aktov, v katerih sodelujejo pevci, čarodeji, akrobati, plesalci, komedijanti, atleti, žonglerji itd. (<https://en.wikipedia.org/wiki/Vaudeville>)

besed, ki jih ne smeš nikoli reči na televiziji – zašlo v težave zaradi svoje politične nekorektnosti. Dodaten problem je predstavljal njihov obsceni humor. Med sedemdesetimi in devetdesetimi leti so se razvile raznorazne smeri znotraj žanra stand-upa, povezane s stilom posamičnih komikov, poleg tega pa so ugotovili, da za dobro predstavo ni veliko potrebno. Začeli so se preboji še danes dobro poznanih imen – komiki kot so Robin Williams, Eddie Murphy, Jerry Seinfeld in Louis CK, so s svojim prodorom v film ali na televizijo, spodbudili zanimanje gledalcev za že omenjeni žanr. Pomembno vlogo so odigrale tudi televizijske pogovorne oddaje (na primer *The Tonight Show* in *Saturday Night Live*). Najuspešnejši komiki – najbolj znan je najverjetneje Seinfeld – pa so dobili tudi lastno komično serijo.

V Veliki Britaniji izvori izhajajo iz tradicije Music Halla, varietejskega zabavnega teatra (prirejali so glasbeno-komične predstave), popularnega predvsem v drugi polovici 19. stoletja. Izvajalci so bili podvrženi strogi cenzuri, ki jo je izvajal urad Lorda Chamberlaina pri kraljevi družini; svoje nastope so morali vnaprej predočiti že omenjenemu uradu. Uspešni komiki, ki so začeli svojo kariero na ta način, so Eric Sykes, Tommy Cooper in Peter Sellers. Po drugi svetovni vojni se je profesionalizacija komedije (ne le stand-upa) razvijala z roko v roki z razmahom televizije in radia – enako kot v Ameriki. Sedemdeseta so bila za stand-up v Veliki Britaniji bistvena, saj se je začela oblikovati alternativna komedijantska scena, ki je razmah doživela v začetku osemdesetih, ko se je v Londonu odprl klub Comedy Store. Tam so svojo pot začeli Peter Rosengard, Dawn French, Jennifer Saunders itd. Žanr se je razcvetel tudi na račun številnih televizijskih oddaj, v katerih je prevladoval politično kritičen humor, po katerem je Otok znan še danes (Krečič 2012).

V Sloveniji je žanr še vedno nekoliko nepoznan, čeprav je v svetu uveljavljen že vrsto let, in v principu deluje podobno kot televizija – zagotavlja zabavo, smeh, aktualnost – v povezavi z družbenim, političnim, estradnim dogajanjem ter je lahko dostopen, pravi Milčinski (Krečič 2012).

Popularnost stand-upa pri nas iz leta v leto narašča, kar dokazujejo tudi številni nastopi, nastanek 10KE, kluba smeha, TV-oddaja Planet Stand-up in uspešnost vsakoletnega festivala Panč (leta 2008 otvorjen kot Komikaze, kasneje preimenovan). Začetki segajo v 2001, ko so se slovenski igralci Jernej Kunter, Violeta Tomič in drugi želeli predstaviti stand-up v raznih barih, vendar je

publika to sprejela kot gledališko igro, prav zaradi poklicev nastopajočih. Po mnenju Milčinskega je popularnost stand-upa pri nas dosegla vrhunec 2006–2007, sicer pa je po njegovem bil vzpon stand-upa v Sloveniji precej hiter, kar pripisuje dejstvu, da je pogosto prosto dostopen. Nastopi se namreč odvijajo tudi po lokalih, koncertnih dvorinah in v premorih med drugimi prireditvami, velikokrat ga je mogoče spremljati zastonj (Krečič 2012).

4.4 KRITERIJI ZA PRESOJO KAKOVOSTI STAND-UPA PO BLAŽU LUKANU

Lukan, ki je med drugim tudi pomemben gledališki kritik, omenja sledeče kriterije za presojo kakovosti stand-upa:

- performativni »karakter«, »ime«, ki si ga z nastopanjem izoblikuje performer (njegova izvirnost, prepoznavnost, nepredvidljivost, presenetljivost)
- vsebinska usmerjenost nastopa (iz katerega bazena performer črpa, koliko zgolj reproducira, koliko snov preoblikuje, razmerje med posnemanjem in domišljijo, sposobnost nepričakovanega povezovanja)
- kakovost humorja (reprodukcija stereotipov ali invencija v iskanju novih komičnih možnosti, likov, situacij)
- politična drža (jasnost stališča, brezkompromisnost, pogum, lotevanje neudobnih, občutljivih tem)
- performativne kvalitete (način nastopanja, zgradba performansa, uporaba različnih izvirnih performativnih sredstev, igralski talent, improvizacijske, govorne sposobnosti)
- načini vzpostavljanja stika z občinstvom (humor na prvo žogo ali počasno doziranje, stopnjevanje učinka, provociranje, vključevanje njegovih reakcij v nastop) (vse po Lukan v Krečič 2012).

4.5 TABU TEME V STAND-UP KOMEDIJI

Humor prinaša veliko pozitivnih učinkov, še posebno v stresnih situacijah. Alison Ross v knjigi *The Language of Humor* (1998) piše o teoriji razbremenitve, ki pojasnjuje smeh v smislu sproščanja svojih strahov. Čeprav so tabu teme tiste, katerih se v vsakdanjih pogovorih mnogo ljudi izogiba, je o njih lažje spregovoriti, ko so predstavljene na humoren način. Tega se

zavedajo tudi slovenski stand-up komiki, ki so leta 2014 v okviru festivala Panč prvič organizirali večer črne stand-up komedije. Jerković je med nastopom komentiral: »Računam na to, da ljudje vedo, zakaj so prišli. Če bi bila to občinska prireditev v Slovenskih Konjicah, potem bi me mogoče malo skrbelo, tako pa ne.« Vendar je bilo kmalu zatem razvidno, da črn humor v Sloveniji še ni povsem razvit: »"Sem razmišljal zadnjič, kaj so naredili moji sosede, da jim tlačim drek v 'kasele'," je spravil v smeh zbrane in nadaljeval: "Kaj so Židje naredili ..." S tem pa je naletel na tišino, kjer je smeh sprožil le z retoričnim vprašanjem: "A ta pa ne?"« (Jerković v Kopina 2014)

Švedski stand-up komik Bethner je poudaril, da je predvsem pomembna vsebina.

Nikoli ni prezgodaj, da poveš šalo, če je dovolj dobra. To je težava. Če gre za zelo občutljivo temo, mora biti zelo dobra šala. Na Švedskem si lahko povedal, kar si hotel o komi Michaela Schumacherja, in nobenemu ni bilo mar. Niso delali scen. Ko pa imamo velike katastrofe, kjer ljudje umrejo – na primer, to sem spoznal, ko sem šel v Oslo nekaj dni po tem, ko se je zgodil Breivik –, morate biti zelo pazljivi. Ne trudim se, da bi razjezil ljudi. Čeprav to naredim. Včasih. Toda ne zanlašč. Samo želim, da bi ljudje videli določene stvari z drugega vidika.

Organizatorji so dogodek oglaševali za starejše od 16 let. Kljub temu so se zavedali, da bodo skoraj zagotovo koga užalili – veliko tem je povezanih z neprimernimi seksualnimi vsebinami, kot so pedofilija, nekrofilija in incest, komiki pa se dotaknejo tudi raznih bolezni (na primer raka), političnih sistemov, veganov itd. (Kopina 2014)

4.6 VTIS SPONTANOSTI PRI STAND-UP NASTOPU

Stand-up komik ne uporablja tako imenovanega televizijskega (oziroma radijskega) govora, kjer voditelj govori umišljenemu občinstvu. Zdi se, da posega po kombinaciji spontanega in dramskega govora, ker pripoveduje prosto, brez kakršnihkoli pripomočkov, čeprav v samo pripravo vloži več ur. Vnaprejšnja priprava je predvsem razvidna iz skladnje in premišljenega izbora besedja (Kovač 2016: 39).

Spontan govor definira Mojca Smolej (2012:17–18), ki trdi, da »spontani govor razumemo kot govor, ki je vnaprej nepripravljen, kar pomeni, da se govorec pred potekom govornega dejanja nanj ni (na noben možen način) pripravljaval oz. da govorec vnaprej ni tvoril možnih/verjetnih jezikovnih struktur, ki bi jih lahko kasneje pri dejanski uresnitvi uporabil.« Krajnc Ivič

definiciji nasprotuje, češ da se že samo z razvijanjem komunikacijske spretnosti na nek način pripravljamo na tvorjenje besedil; o možnem poteku govora vnaprej razmišljamo in predvidimo vsebinske poudarke in strukturo izrečenega; pomen besedne zveze *pripraviti se na govor* je odvisen od posameznika. Poudarila bi, da ima v stand-up nastopu velik pomen tudi sama improvizacija. Pogosto je komik prisiljen v dvogovor s publiko, oziroma bo le-tega marsikateri nastopajoči sam spodbudil. V tem primeru gre za spontani govor, ker se miselni proces govorca tvori sproti.

Zwitter Vitez v *O spontanem govoru* (2008: 244–250) omenja dve ključni posledici spontanega govora. Prva je odsotnost načrta. Zavzema morfološko, skladenjsko, pragmatično in leksikalno raven ter se kaže v samopopravkih in dodatnih strukturah, specifičnem besednem redu (netipičnem za pisna besedila), ponavljanju naslonk in poudarjanju zaimkov, sprotnih komentarjih lasnega izrekanja, zaporednem nizanju diskurzivnih povezovalcev oziroma mašil (na primer: lej, ampak, sej, ne vem). Druga posledica je sprotno prilagajanje govorne produkcije reakcijam sogovorca. Med spontanim pogovorom je govorec ves čas pripravljen svoje izrekanje prilagoditi naslovniku oziroma sogovorniku. To zavzema diskurzivni obrat, diskurzivno upočasnitev, mimetizem (na leksikalni in skladenjski ravni) sogovorca in spremljanje glavnega sogovorca (mhm, aja, a res, ja itd.).

Nič bolj enotna ni opredelitev odrskega govora. Gradić (2013: 83) v članku »Univerzalna slovnica« odrskega govora pravi, da je težava v naravnosti, po kateri se teži, kljub temu, da že po definiciji odrski govor ne more biti naraven, saj na odru pravzaprav ni nič naravno. Tako bi odrski govor, če ga omejimo na vsakodnevni govorni jezik (t. i. »nižji govor«), ne bil v funkciji dramskega lika, ki se predstavlja prav s tem. Režiser Georgij Paro (Paro v Gradić 2013: 83) umetniški govor opiše kot »zanemarjen in tako rekoč ne obstaja več, če se kak igralec potruди govoriti jasno in dovolj glasno, da ga občinstvo, če nič drugega, sliši in razume, je to najpogosteje prezirljivo ocenjeno kot nekaj nenaravnega, češ da se v življenju tako ne govori.«

O razliki med improvizacijo, kjer nastop poteka brez vnaprej pripravljenega teksta, in stand-upom je spregovoril improvizator in vodja Improlige Juš Milčinski:

Improvizacijsko gledališče in stand-up se v osnovi bistveno razlikujeta – pri prvi namreč prizori in zgodbe nastajajo sproti glede na predloge občinstva ali od drugod izhajajočo inspiracijo (na primer improvizacija iz giba, zvokov in podobno), v prizorih skoraj nikoli nisi sam, dopolnjevati se moraš s soigralci, žanr pa je na splošno bližje gledališču, predvsem zaradi uporabe prostora, čustev itd. Pri stand-upu si na odru sam, tekst komika je že pripravljen in gre bolj za govorni nastop kot gledališče. Seveda tudi pri stand-upu obstaja improvizacija, ponavadi kot odgovor na tako imenovane hecklerje iz občinstva in tudi kakšen punch line lahko na nastopu nastane spontano. Obratno pa se stand-up v improvizacijskem gledališču mogoče pojavi pri kakšnih solo impro nastopih ali pri gagih, kjer so improvizatorji bolj statični in so bolj od zgodbe pomembni instant štos ali komentarji (Krečič 2012).

V resnici ni nobena poteza stand-up komika nepripravljena. Čeprav ves čas daje vtis spontanosti, je to le del igre. Tivadar (2012: 592) kot najbolj gledane televizijske oddaje omenja resničnostne šove. Le-ti so zasnovani na neknjižnem jeziku.

5 PREDSTAVITEV ODDAJE PLANET STANDUP

Planet StandUp je šov, v katerem je uveljavljen slovenski komik T. V. v vsaki oddaji gostil najboljše domače in tuje komike, vedno pa nastopil tudi sam. Oddaja je bila predvajana ob sredah zvečer v sezoni 2013–2014 na Planet TV. Pristno vzdušje je ekipa ustvarila s snemanji v živo pred občinstvom, ki ga pogosto vključujejo v svoje vloške.

V oddaji so se predstavila preverjena domača imena, kot so Boštjan Gorenc – Pižama, Perica Jerković, Lucija Čirović, Miki Bubulj ter Jonas Žnidaršič, ki na Planet TV opravlja tudi vlogo voditelja kviza Denar pada. Slovenskim komikom se pridružijo tudi številni komiki iz držav nekdanje Jugoslavije, med njimi Ivan Šarić, Marina Orsag in Domagoj Pintarić.

5.1 STAND-UP KOMIK IN VODITELJ T. V.

Rodil se je 21. 9. 1982 v Brežicah. Prvih šest let svojega življenja je živel v Krškem, nato pa so se z družino preselili v Kranj. Na sceni stand-up komedije prvič pojavil leta 2006, ko je bil ta žanr pri nas še povsem neznan in nerazvit. V svojih prvih dveh letih nastopanja je zbral 100 nastopov in bil povabljen na vse večje festivale, med njimi tudi Lent, Trnfest, ŠpasFest, Filofest

in Festival slovenskega filma. Od septembra 2007 je bil reden gost tudi v televizijskih šovih, kot so Sproščeno z Marlenno, NLP, Sobotno popoldne in Živa.

Maja 2008 je zmagal na prvem slovenskem tekmovanju Last comic standing in nastopil kot uvodna točka na koncertu Julia Iglesiasa v Hali Tivoli. Avgusta istega leta je tudi kot soustanovitelj na noge postavil prvi slovenski festival stand-up komedije Panč, ki je bil razprodan vse tri večere. V septembru 2009 je ekipa svoje delo nadaljevala v Zagrebu, kjer je nastal »Pančić«. V tem času je T. V. pričel z aktivnimi nastopi čez mejo, največ prav na Hrvaškem (Zagreb, Umag, Varaždin, Velika Gorica), s šovom *Komikaze predstavljajo Banzaaaaj* pa obkrožil nekatere najvidnejše dvorane po Sloveniji.

Redno nastopa v Veliki Britaniji in Hrvaški, dobro pa je poznan tudi v Parizu, Varšavi, Budimpešti, Skopju, Beogradu, Sarajevu in po vsem območju nekdanje Jugoslavije. Na njegovo priljubljenost kažejo tudi številne nagrade. Poleg že omenjene zmage na Last comic standing, je V. zmagal še na tekmovalnem večeru v klubu Cavendish Arms v Londonu, v varšavskem klubu Chlodna, julija 2012 pa je na sklepnem delu Festivala Lent na tekmovanju Noč stand-up komika v močni konkurenci najboljših komikov iz Slovenije, Hrvaške, Srbije in Bosne prejel nagrado občinstva.

Trenutno živi v Ljubljani in sodeluje skupaj z Borisom Kobalom pri stand-up komediji Staro za novo, ki sta jo občinstvu premierno predstavila v SiTi teatru, te dni pa ju lahko širše občinstvo vidi po raznih slovenskih krajih.

5.2 ANALIZA POSNETKA Z JEZIKOVNEGA IN NEJZIKOVNEGA VIDIKA

5.2.1 PRIDOBIVANJE POSNETKA

Posnetek sem pridobila v času izdelave seminarske naloge za predmet Javno govorno nastopanje v Siolovem prosto dostopnem arhivu (<http://www.siol.net/planet-tv/arhiv.aspx>, nazadnje obiskano 13. 4. 2014).

5.2.2 NEJEZIKOVNA PODOBA ODDAJE PLANET STANDUP

Med elemente neverbalne komunikacije uvrščamo mimiko, gestiko, držo, stojo, proksemiko (gibanje človeka po prostoru), pripomočke in okolje.

5.2.2.1 Scenografska podoba

Oddaja je postavljena v gledališko dvorano, kjer se stand-up komiki predstavijo pred občinstvom. Tega na trenutke tudi vključujejo v svoje točke s tem, da jim postavijo vprašanje, vendar največkrat ne počakajo na odgovor gledalca. Čeprav je kamera večino časa usmerjena v središče dogajanja, na oder, se občasno obrne tudi proti občinstvu. Sicer pa nas na prisotnost publike ves čas opominja tudi smeh, ki ga slišimo v ozadju.

Ko se oddaja prične, najprej v hitrem posnetku vidimo prihod gledalcev v dvorano, nato pa se jim pridruži še T. V. Poleg mikrofona, ki je postavljen na sredino odra, opazimo še stol, na katerem je na ogled razstavljena platenka sponzorja oddaje, pijača Multi Sola. Na oder jo vedno prinese voditelj. Da je vsa naša pozornost usmerjena v reklamni produkt poskrbijo s tem, da spregovori šele, ko je platenka že razstavljena.

Slika 1: Razstavljene reklamni produkt

5.2.2.2 Govor

Govor je prost. Besedilo ni vnaprej pripravljeno, na kar kaže tudi besedni red (*mamo telefone tač*) in pogosto ponavljanje (*Pazi to foro, lej zdej to, lej zdej to. Lej zdej to.*). Prosti govor uporabi tudi ob napovedovanju gostov, kar je razvidno v dopolnjevanju informacij (*Okej, zdej pa smo, je že na vrsti naš prvi nastopajoči, sigurno ga poznate iz raznoraznih njegovih akcij, je zelo odličen tut improvizator, tut reper in fenomenalen komik, tkó da dejmo en velik aplavz na oder prihaja Boštjan Gorenc – Pižama.*). Kljub temu, da govorec besedila ni na pamet naučen, se vseeno na nastop predhodno pripravi; oddaja ne temelji na improvizaciji. V letu 2012 je Tin Vodopivec

RTV Sloveniji (Vodopivec v Košak 2012) razkril, da ga je leto pred tem videlo 30.000 ljudi na približno 150 nastopih. Njegov osebni cilj je ustvariti pol ure materiala na leto. Upoštevati pa je potrebno, da vsakič, ko komik pove neko novo šalo, stopi na tanek led, saj ne ve, kako jo bo občinstvo sprejelo. »Ne veš, ali se bodo ljudje smejali,« je izjavil Vodopivec v istem intervjuju.

5.2.2.3 Nebesedna komunikacija

Nastopajoči ne stoji na mestu, temveč se ves čas premika po odru, kar je pravzaprav nujno za prikaz imitacij. V posnetku, ki sem ga analizirala, teče, ko imitira mačko, ki gre čez cesto, se vrti v krogu, ko imitira kebab, maha z rokami ob imitaciji ptičev in se sprehaja z ene strani na drugo, s čimer poskuša prikazati pogovor dveh oseb oziroma živali. Drža govorca je sproščena. Ob pripovedovanju veliko maha z rokami, kar ni moteče in ustvarja še bolj sproščeno vzdušje.

Kretnje, ki so med pogostejšimi so:

a) sklenjene roke na mikrofonu ali stojalu za mikrofon

Pogosta je ob uvodu v imitacijo; ko T. V. prične s samim pripovedovanjem zgodbe. Velikokrat je povezana s prestavljanjem stojala za mikrofon (za en korak v desno ali levo) oziroma odložitvijo/prevzemanjem mikrofona na/s stojala.

Slika 2: Sklenjene roke na mikrofonu

Slika 3: Roke na stojalu za mikrofon

b) kretnja govorjenja

Večini je ta kretnja verjetno poznana kot ena izmed tistih, ki so navadno uporabljene za norčevanje iz osebe, ki veliko govori. Roko gledamo s profila, zapestje je pod kotom 90 stopinj, nato pa približujemo in oddaljujemo palec ter ostale štiri prste.

Slika 4: Kretnja govorjenja

T. V. to uporabi dvakrat v analiziranem posnetku. Prvič za prikaz avtomobilske hupe, drugič pa kot imitira skupino prijateljev, ki se vozi pod skalami. V obeh primerih gre za dodatno opozorilo na nek zvok.

c) kretnja odprtih dlani

Je najpogostejše rabljena, navadno spremlja govorčev nastop, ko se sprašuje (*To nikol nisem čist dobr razumel. [...] Kaj nej zdej točn nardim eee?*), izvede besedni poudarek, prikazuje navidezni predmet (na primer vrata, znak itd.), želi nekaj poudariti.

Slika 5: Kretnja odprtih dlani

Slika 6: Prikaz navideznega predmeta

Ko je dlan vidna, se izraža zaupanje, kretnja deluje pozitivno, saj z razkritimi dlanmi božamo. Nasprotje tej kretnji bi bila zaušnica. Molcho v delu *Govorica telesa* (1996: 201) pojasnjuje, da je to zelo nevsiljiva kretnja – dlani so odprte, deluje kot da je vse na pladnju, s čimer ima sogovorec občutek, da se lahko svobodno odloči. Gib je naraven, predvsem pa pozitiven. Kretnje z odprtimi rokami (ne glede na to, ali je uporabljena ena ali obe) vedno dajejo občutek, da je

govorec velikodušen, si zna prilastiti svoj prostor in je zato dovolj samozavesten (Molcho 1996: 205).

Med nastopom, ko ne gre za imitacijo, T. V. uporablja izključno kretnje povezane z rokami.

5.2.3 JEZIKOVNA ANALIZA

V govoru voditelja T. V. prevladujejo značilnosti osrednjeslovenskega narečja oziroma ljubljanskega govora, kar se kaže v redukciji oziroma izpustu samoglasnikov (toliko → *tolk*, ali → *al*, smešno → *smešn*, počasi → *počas*) in leksiki (ker → *k*, čas → *čas*, kaj → *kva*), zaslediti pa je tudi nekaj slengizmov (*ful*, *fensi*).

5.2.3.1 Postopek

Pri analizi 3 minut 45 sekund dolgega izseka posnetka, sem si pomagala s prosto dostopnima programoma za analizo govora – Praat in Audacity.

Besedilo sem tudi transkribirala, da je bilo merjenje hitrosti enostavnejše. Posamezne dele, ki sem jih analizirala, sem sprva razdelila na zloge (primer: *vi-diš ta ta znak mi je še po-se-bno smešn*, *po-zor sk-ale pa-da-jo* → 20 zlogov), nato pa na predvajalniku VLC player preverila, koliko časa je poteklo. Ob tem sem pazila, da so bili posamezni analizirani deli dolgi približno 30 sekund ali več.

5.2.3.2 Hitrost

Govor je prost, govorec pa je na nastop je v naprej pripravljen, vendar besedila ne zna na pamet. Škarić v *Iskanju izgubljenega govora* (2005: 132) pravi, da v spontanem govoru človek hitrost dobro nadzoruje, v primeru da ne gre za govorno motnjo (npr. jecljanje). Povprečno izgovarjanje enega glasu traja 0,06–0,08 sekunde, trajanje samoglasnikov in soglasnikov je enako. Povprečno trajanje zloga je 0,15–0,25 sekunde⁸, besed je 0,6–0,8 sekunde, stavka pa 1,5–5 sekund.

Podbevšek v *Govorni interpretaciji literarnih besedil v pedagoški in umetniški praksi* zapiše: »Če hitrost govora ni opazna, je pravilna. Odvisna je od trajanja glasov, od načina povezovanja glasov, od števila samoglasnikov v besedi, od naglašenosti besede, od dolžine stavkov, od glasnosti, od količine informacij itd.« (Podbevšek 2006: 116)

⁸ Trajanje, v katerem najbolj zaznamo kontast zvokov, kjer je diferencialni prag najmanjši.

V posnetku, dolgem 3 minute 45 sekund, sem izbrala tri odlomke, kjer je hitrost po mojem mnenju najbolj izstopala. Prvi je bil nagovor obiskovalcev, v samem začetku. V tem delu njegova hitrost doseže 9 zlogov na sekundo. Podbevšek (2006: 117) trdi, da je v slovenščini normalna govorna hitrost 4 do 7 zlogov na sekundo, zato je lahko rečemo, da je tempo v nagovoru hiter.

Kot druga dva odlomka sem si izbrala dve imitaciji. Opazila sem, da se ob igranju njegov govor upočasni, kar je posledica dramatičnosti, ki jo poskuša doseči. Pohitevanje ali upočasnjevanje je pogosto rabljen dramatični element, ki pomaga govorjenje narediti bolj živahno in razgibano (2006: prav tam). Najpočasnejši je pri imitaciji o srni, kar sem z merjenjem tudi dokazala. Najprej sem se osredotočila na tretjo imitacijo, kjer T. V. poskuša ubežati skalam ob cesti. Hitrost pripovedovanja je 6,5 zloga na sekundo. Nato pa sem analizirala še četrto imitacijo, kjer pripoveduje o kartonastih srnah. V tej je opaznih največ premorov in govor doseže 4,5 zloga na sekundo. Škarić (2005: 132) počasen govor povezuje s podajanjem informativnejših stavkov oziroma povedi. Kot primer navaja »Kvadrat nad hipotenuzo je enak vsoti kvadratov obeh katet. Zdaj ti bom povedala, kaj se mi je zadnjič zgodilo, ko sem se zvečer vračala iz kina domov.« Čeprav imata obe povedi 29 zlogov, prvo izgovorimo v 6 sekundah, drugo pa v 3. Če bi obe izgovorili z isto hitrostjo, bi se nam prva zdela prehitra, druga pa prepočasna.

Izpostaviti bi želela še, da so v posnetku so prikazane le imitacije mirnih oseb. Najverjetneje bi povprečje tempa v imitacijah bilo višje, če bi komik prikazoval npr. športnega komentatorja na nogometni tekmi. Podbevšek (2006: 117) piše, da počasen govor označuje leno, utrujeno, mirno, dostojanstveno osebo, hiter govor pa dinamičnega, evforičnega, nemirnega, površnega človeka. S tem se strinja tudi Škarić, ki v *Iskanju izgubljenega govora* (2005: 132) navaja, da počasen tempo kaže na počasnega, utrujenega, redkobesednega govornika, hiter govor pa označuje govornika kot hitrega, živahnega, zaletavega. Ko so govorniki omejeni s časom, pogosto naredijo napako in začnejo govoriti hitreje, namesto da bi skrajšali besedilo, izluščili le bistvene informacije. Prehiter govor bo poslušalca nerviral, medtem ko ga bo prepočasen dolgočasil.

5.2.3.3 Govorne napake

Zdravko Župančič v *Mali vedež retorike* (2005:13) piše, da je boljši govor govornika z govorno napako kakor napačno govorjenje, pomembno pa je, da govornik to napako dojema kot nekaj povsem običajnega. Nikakor ne sme le-te posebej izpostaviti ali pa se opravičevati.

Škarić (2005: 155) kot najpogostejšo napako izpostaviigmatizem – nečista izreka glasov s, z, c⁹; nekoliko manj nepravilni so lahko še š, č, ž. Pogost je tudi rotacizem – nepravilno izgovorjeni r, pogrkanje – izgovarjanje r-ja v grlu, in lambdacizem – nepravilno izgovorjeni l. Pri izgovarjanju soglasnikov je najhujša nepravilnost jecljanje.

Vzrok za napake so pogosto preslabe vibracije ali leno artikuliranje (Škarić 2005: 155). Marsikatero izmed napak se da odpraviti že s pregledom pri logopedu. Pri govorniku T. V. govorne napake nisem opazila.

5.2.3.4 Premori

Pomembno vlogo imajo tudi premori. Jure Gantar (2013: 244) v svojem članku zapiše: »Premor je vselej govorni katalizator besednega humorja.« Pogosto lahko z ustrezno rabo premorov dosežemo večji učinek komičnosti. »Nasploh velja, da lahko spreten izvajalec z ustreznimi premori, in z njimi povezanimi poudarki, humor ustvari tudi tam, kjer naj ga ne bi bilo, oziroma na podlagi kakršnega koli besedila in ne samo na osnovi duhovite predloge.« (Gantar 2013: 242)

S pomočjo programa Audacity sem izmerila dolžino premorov, ki so v povprečju dolgi 0,7 s. Najdaljši tihi premor, ki sem ga v posnetku (3 minute 45 sekund) zasledila, je dolg 3,20 s.

»Ti se voziš in je tako "pozor skale padajo, ej" Eh ah ... [premor] Kaj nej zdej točn nardim eee?«

Dihalni premori so v povprečju dolgi 0,4 s. Ob imitaciji srne, se pripovedovalec pogosteje poslužuje premorov. V povprečju so ti v tem delu dolgi 1 s in sledijo končnim ločilom.

Poznamo tudi artikulirane premore. »Artikuliran glasni premor zapolni ponavljanje zlogov, besed, besednih zvez ter podaljševanje izgovora in mašila.« (Podbevšek 2006: 105) Najpogosteje slišano mašilo v 3 minutah in 45 sekundah, na katere sem se osredotočila v sklopu seminarske naloge, je podaljšan polglasnik. Ta zapolnjuje premore v govoru in se pojavi dvanajstkrat. Zasledimo ga že ob samem nagovoru publike:

»Dober večer eeee lepo pozdravljeni eeee dobrodošli na Planet StandUp.«

S programom Audacity sem poiskala najdaljši polglasnik in izkazalo se je, da je to »eeeeee«, ki sledi pozdravu (*»Dober večer«*). Traja pa 0,7 s. V povprečju so dolgi 0,4 s.

⁹ Lahko so preveč sumni, sesljavi, napeti, piskajoči ali celo lateralno izgovorjeni (Škarić 2005: 155).

Po natančnem ogledu nagovora v ostalih epizodah sem ugotovila, da to ni značilno za uvodni del, saj navadno T. V. obiskovalce nagovori brez kakršnegakoli zatikanja. Se pa mašilo pojavi tudi v drugem, šestem in osmem delu.

Še nekaj primerov polglasnika:

»To je srnin humor se temu reče. eee Nikol nism vedu, kako se, kako ptiči recimo vejo kdaj morjo letet na jug.«

»Kaj nej zdej točn nrdim eee?«

Drugo mašilo, ki je velikokrat (devetkrat) uporabljeno je medmet »ej«. Tega nastopajoči dodaja izključno imitacijam. Primeri:

Prva imitacija: *»Ej pazi, en gre, en gre, en gre.«*

Druga imitacija: *»Ejga Hrvata brez vinjete, lejga. Dej še ti poglej, Jože, dej poglej, ej.«*

Tretja imitacija: *»Ti se voziš in je tako "pozor skale padajo, ej".«*

Četrta imitacija: *»Nikol se z nami ne družiš ej.«*

Peta imitacija: *»A mislite, da oni en dan letijo pa se tako sprašujejo: "Ej mal je mraz, a ni, zima mal."«*

Šesta imitacija: Eni ribi rečejo: *»Ej a boš ti danes imitirala škampe?«*

Mašila spadajo med premore oklevanja, ki so podskupina premorov procesiranja. To so »premor, ki nastanejo zaradi upočasnitve komunikacijskega govornega toka iz različnih razlogov.« (Podbevšek 2006: 106) Govorec lahko po tej vrsti premorov poseže, da bi vzbudil našo pozornost (to navadno stori v samem začetku) ali ker želi preveriti razumevanje pri poslušalcih. Premori oklevanja, ki odražajo »poskus govorca, da bi uskladił govorni izraz z ostalimi kognitivnimi procesi« (Horga v Podbevšek 2006: 106), so lahko tudi znak spontanega govora in posledično »igralsko izrazno sredstvo, kadar je treba ustvariti iluzijo spontanosti.« (106)

V 3 minutah in 45 sekund pride tudi do 26 ponovitev besed oziroma besednih zvez. Nekatere izmed njih so posledica ritma, ki ga avtor s tem doda šali. To je lepo vidno v sledečih dveh primerih (oba sta iz prve prikazane imitacije):

»Pazi to foro, lej zdej to, lej zdej to. Lej zdej to.«

»Lej ga, pljuva čez ramo, lej ga.«

Lahko pa je to posledica nenaučenega govora; artikulirani premor procesiranja.

»...dajo iz kartona, včasih dajo iz kartona, dajo srno ob cesti.«

5.2.3.5 Poudarki

S spremembo poudarka v povedi lahko popolnoma spremenimo pomen. Vatovec loči slovnično, logično ali smiselno ter patetično poudarjanje. Za slovnično je značilno, da je poudarek na določeni besedi v stavku. Logično poudarjanje krepi slovnični poudarek s tem, da s poudarkom neke besede v stavku spremeni smisel povedi, medtem ko patetično naglaševanje daje naglašeni besedi čustven ton, specifičen za to besedo.

V prvih treh minutah in 45 sekundah sem zasledila 36 poudarkov, ki so enakomerno razdeljeni. Najpogostejše so poudarjeni samostalniki.

Glasnost ob poudarkih doseže 75 dB, sicer pa niha med 60 in 80 dB. Škarić (2005: 148) trdi, da bo glasnost variirala glede na količino informacij in stopnjo pripravljenosti poslušalca, da se preda poslušanju. Stavke z več informacijami normalno izgovarjamo glasneje, besede, ki nosijo informativno vrednost pa pogosto poudarimo. Druga točka, stopnja pripravljenosti poslušalca, da se preda poslušanju, se nanaša na publiko. Če smo na televiziji, bo govor tišji, ker imamo ob sebi le osebo, dve ali tri, medtem ko se moramo ob pripovedovanju množici otrok glasneje izražati že samo zato, da pridobimo njihovo pozornost.

5.2.3.6 Intonacija

Toporišič pri intonaciji loči glavo in trup (2000: 547). Glava se začne s težiščem segmenta (manjša enota daljše povedi) in poteka vse do konca segmenta, trup pa je del pred tem.

Toporišič (2000: 547–550) loči tri vrste glav: kadenco (končna intonacijska glava), antikadenco (končna intonacijska glava) in polkadenco (nekončna intonacijska glava). Končna intonacija je

pripovedna, kadar se končuje s kadenco, vprašalna tista, ki se končuje z antikadenco, nekončna pa s polkadenco. Vzklična intonacija je lahko kadenčna ali antikadenčna. Vzklična je lahko tudi polkadenca.

Intonacija igra v stand-up komediji veliko vlogo, saj ima velik vpliv na uspešnost oziroma neuspešnost šale. Če nastopajoči uporablja monoton govor, ne bo dosegel pravega učinka. Najboljši odziv publike bo, če govorec uporablja naraven govor, glas pa spremeni ob prikazu imitacij, s čimer poskrbi, da se občinstvo lažje vživi v zgodbo. V analiziranem posnetku tako prevladuje nekončna intonacijska glava, ki je dvakrat uporabljena tudi ob končnih ločilih. Čeprav se vprašalne povedi navadno zaključijo z antikadenco, T. V. postavi le retorično vprašanje in ker ne pričakuje odgovora, uporabi polkadenco.

»A ni čs, da se mal posodobi to. → K da bi bil znak za avtobusno postajo pa je kočija narisana to.«

»Kdo ma to troblo še v avtu, a kdo to uporablja? → Ponavadi kdr recimo se voziš, ...«

6 POVZETEK

V diplomski nalogi sem analizirala besedno in nebesedno komunikacijo voditelja televizijskega šova Planet StandUp. Pri tem sem si pomagala s posnetkom, ki je bil leta 2014 prosto dostopen na spletni strani arhiva televizijske hiše Planet TV. Ob prenehanju predvajanja oddaje so ga iz arhiva umaknili in danes si ga na spletu ni več mogoče ogledati, so pa na voljo posamezniki odseki, ki jih je 2014 Planet TV objavil na YouTubeu.

Začetki stand-up komedije segajo že v 17. stoletje, razmah pa je doživela konec 20. stoletja. Veliko vlogo pri hitrem širjenju so imeli mediji. Z nastankom televizije so se rodile prve zvezde, nekatere izmed njih so dobile celo svoj televizijski šov. Danes ima pomembno vlogo predvsem internet, kjer se vsakodnevno naloži več tisoč posnetkov in kar nekaj komikov je svojo kariero začelo ustvarjati na spletnem portalu YouTube.

Oddaja stand-up komikov Planet StandUp je bila posneta v gledališki dvorani pred občinstvom v živo, na kar nas ves čas opominja glasen smeh v ozadju. Voditelj oddajo vodi prosto, zato pride do ponovitve nekaterih besed oziroma besedne zveze (26-krat) in uporabe artikuliranih premorov oklevanja (tj. mašil).

Najpogosteje se poslužuje dolgega polglasnika (12-krat), za katerega sem s pomočjo prosto dostopnega programa Audacity ugotovila, da je v povprečju dolg 0,4 s. Med imitacijami vedno vsaj enkrat uporabi medmet »ej«, s čimer doda komičen učinek. Ta je v celotnem posnetku uporabljen 9-krat. Najdaljši tihi premor znaša 3,2 s, sicer pa so v povprečju dolgi 0,7 s, dihalni 0,4 s. Največ jih je ob imitacijah, ko so tudi najdaljši (pri imitaciji srne so v povprečju dolgi 1 s), kar da publiki čas za smeh. Pojavljajo se za končnimi ločili.

Intonacija igra v stand-up komediji veliko vlogo, saj ima velik vpliv na uspešnost oziroma neuspešnost šale. V glavnem je uporabljena nekončna intonacijska glava, ki je dvakrat uporabljena tudi ob končnih ločilih. Enkrat se pojavi za piko, drugič pa za vprašajem.

Najhitrejši govor je v samem začetku, ko T. V. nagovori publiko. V tem delu doseže hitrost 9 zlogov na sekundo. Odločila sem se še za analizo dveh imitacij. Prikaz pogovora srn sem si izbrala, ker se mi je zdel govor tam izrazito počasen, drugo imitacijo pa sem analizirala za primerjavo s hitrostjo govora v posnetku nasploh. Svoji hipotezi sem potrdila; najpočasnejši

govor je ob imitaciji kartonastih srn, ko so tudi premori najpogostejši. Hitrost znaša 4,5 zloga na sekundo. Sicer pa se ob imitacijah govor upočasni na 6,5 zloga na sekundo.

Poudarki so ustrezni in enakomerno razporejeni čez celoten govor. Vse skupaj sem jih naštela 36. Najpogostejše so poudarjeni samostalniki.

7 VIRI

Arhiv Planet TV: *Oddaja Planet StandUp*, 10. 11. 2013. <http://www.siol.net/planet-tv/arhiv.aspx> (dostop: 13. 4. 2014).

Urša Klanjšček Nardin: *Analiza govora T. V. – seminarska naloga pri predmetu Javno govorno nastopanje*. Osebni arhiv, 2014.

8 LITERATURA

Ceh za smeh. Dostop na: <http://www.cehzasmeh.si/sola> (dostop: 3. 8. 2016).

Dr. Ejtsch: Zaključena prva delavnica stand-up komedije. 21. 4. 2010. Dostop na: <http://drejtsch.blog.siol.net/2010/04/21/zakljucena-prva-delavnica-stand-up-komedije/> (dostop: 29. 7. 2016)

Jure Gantar: Vse ob pravem času. *Govor med znanostjo in umetnostjo*. Ljubljana: Založba Aristej, 2013. 237–247.

Andreja Jernejčič: *Skrivnosti javnega nastopanja*. Priročnik za vsakogar. Ljubljana: Planet GV, 2012.

Klavdija Kopina: *Črni humor: pedofilija je za otroke, zato na Panču pristane nekrofilija*. Ljubljana: MMC RTV SLO, 25. 8. 2014. Dostopno na: <http://www.rtv slo.si/zabava/druzabna-kronika/crni-humor-pedofilija-je-za-otroke-zato-na-pancu-pristane-nekrofilija/344796> (dostop: 14. 8. 2016)

Eva Košak: *Tin Vodopivec: Z novimi šalami si na trhlih tleh*. Intervju s stand-up komikom. Ljubljana: MMC RTV SLO, 29. 11. 2012. Dostopno na: <http://www.rtv slo.si/zabava/druzabna-kronika/tin-vodopivec-z-novimi-salami-si-na-trhlih-tleh/296884> (dostop: 14. 8. 2016).

Polona Kovač: *Analiza pripovedovanja v šalah slovenskih stand up komedij*. Maribor: Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2016.

Korpus Gigafida. Dostop na: <http://www.gigafida.net/> (dostop 21. 8. 2016)

Mira Krajnc Ivič: Besedilno skladišče značilnosti javne govorne besede (na gradivu mariborščine). *JiS* 52 (4). 475–498.

Jela Krečič: Stand-up komedija: Kaj je šala? Pot od A do B po drugi poti. Portal Delo, 10. 2. 2012. Dostop na: <http://www.delo.si/kultura/oder/stand-up-komedija-kaj-je-sala-pot-od-a-do-b-po-drugi-poti.html> (dostop: 29. 7. 2016)

LO.POLIS Portal: Stand up komedija. Kaj je stand up komedija? Dostop na: <http://www.lopolis.si/?MeniZgorajID=5&MeniID=29> (dostop: 29. 7. 2016).

Zoran Medved: Televizija Slovenija. V: *Enciklopedija Slovenije* 13, ur. Martin Ivanič. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1999. 221–224.

Samy Molcho: *Govorica telesa*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1996.

NAPOVEDNIK: Zaključna predstava udeležencev Akademije PANČ. Dostop na: http://www.napovednik.com/dogodek326033_zakljucna_predstava_udelezencev_akademije_panc (dostop: 29. 7. 2016)

Allan in Barbara Pease: *Velika šola govornice telesa*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2008.

Suzana Petrovič: *Radijsko oglaševanje v primerjavi z ostalimi mediji*. Maribor: Ekonomska-poslovna fakulteta, 2009.

Katarina Podbevšek: *Govorna interpretacija literarnih besedil v pedagoški in umetniški praksi*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2006.

Predstavitev voditelja oddaje Planet StandUp. Dostop na: http://www.siol.net/planet-tv/oddaje_in_serije/planet_stand-up/voditelj/voditelj.aspx (dostop 13. 4. 2013)

Alison Ross: *The Language of Humor*. London, New York: Routledge, 1998.

Simona Rutar: *Pregled izobraževanja govorcev v medijih (RTV Slovenija vs. retorične šole) – diplomsko delo*. Ljubljana: Oddelek za slovenistiko, 2012.

Jagoda Slanić: »Univerzalna slovnica« odrskega govora. *Govor med znanostjo in umetnostjo*. Ljubljana: Založba Aristej, 2013. 83–93.

Mojca Smolej: *Besedilne vrste v spontanem govoru*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2012.

Ivo Škarič: *V iskanju izgubljenega govora*. Ljubljana: Šola retorike, 2005.

Hotimir Tivadar: Nove usmeritve pri raziskavah govora s pogledom v preteklost. *Slavistična revija* 60/2012. 587–601.

-- *Govorjena podoba slovenskega knjižnega jezika – pravorečni vidik: magistrsko delo*. Ljubljana, Praga: Oddelek za slovenistiko, 2003.

-- Aktualna vprašanja slovenskega pravorečja. *Współczesna polska i słoweńska sytuacja językowa (Sodobni jezikovni položaj na Poljskem in v Sloveniji)*. Opole : Uniwersytet Opolski, Instytut Filologii Polskiej; Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2003. 301–308.

-- Kaj je prav in kaj resnično (prav) v slovenskem govoru? *Moderno v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, 2004. 172–178.

-- Pravorečje, knjižni jezik in mediji. *Slovenski jezik, literatura, kultura in mediji*. Ljubljana: oddelek za slovenistiko, 2008. 24–35.

-- *Kakovost in trajanje samoglasnikov v govorjenem knjižnem jeziku: doktorska disertacija*. Ljubljana; Praga, 2008.

Jože Toporišič: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja, 2000. 547–550.

Fran Vatovec: *Javno govorništvo*. Trst: Založništvo tržaškega tiska, 1984.

Ana Zwitter Vitez: O spontanem govoru. *Spisi o govoru*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete, 2008. 241–251.

ZRC SAZU – Jezikovno svetovanje: *Kako zapisati zvezo »standup komedija«?* Dostop na: <http://isjfr.zrc-sazu.si/sl/svetovalnica/kako-zapisati-zvezo-standup-komedija#v> (dostop 21. 8. 2016)

Zdravko Župančič: *Mali vedež retorike*. Ljubljana: Šola retorike, 2005.

PRILOGA: TRANSKRIPCIJA

Dame in gospodje, z vami je gostitelj večera, človek, ki je hud odvisnik od žajbljevega čaja. Tukaj je Tin Vodopivec.
(do 00:00:20)

Dober **večer** → eeee lepo **pozdravljeni** → eeee dobrodošli na Planet Stand-Up moje ime je Tin Vodopivec, upam, da se dobro počutite, → **danes** mam super šou za vas eee →, včeraj k sām se pelu na nastop, → sām opazu, → **cesto** mi je prečkala črna mačka, ↑ a ni to, to ... Mal vedno je smešn, kdr ti **mačka** prečka cesto, **črna**, vsi rečemo **vedno** → [vdih] črna mačka, ↑ to prinaša nesrečo. ↑ Al pa mislite, da mačke to **vejo**? ↑ A ste kdaj vidl ob cesti eno **mačko črno**, ki je prou tako čakala ↑ [poklekne, momlja] pa je bla prou tkó: »Ej pazi, en gre, en gre, en gre. → Pazi to foro, lej zdej to, lej zdej to. → Lej zdej to. Ahahahaha. Aaaa sto let nesreče za njega. → Lej ga, pljuva čez ramo, lej ga. → Ajoj, tej ljudje ee ... **Ljudje** mam vedno take čudne navade, → ampak zdej naša tehnologija je **tolk** napredovala, mam zdej vsi razne te neke **senzorje**, mam telefone tač, vse je neki tako tehnološko napredno, ampak **nəš sistem** za pregledovanje vinjet je pa še vedno tole ↓ [imitacija človeka z daljnogledom pred očmi] Ejga Hrvata brez vinjete, lejga. Dej še ti poglej, Jože, ↓ dej poglej, ej. ↓ Pa tut **znaki** eni so maū čudni. Vidu sem recimo znak za lokomotivo, **vlak**. **Vlak**, ta **vlak** je še vedno parna lokomotiva. A ni? ↑ A ni čas, da se mal posodobi to. → K da bi bil znak za avtobusno postajo pa je **kočija** narisana to. Tut maš recimo kdr je prepovedano **hupanje**, ↑ je še vedno ta trobla k je tako i-i-i-i Kdo ma to troblo še v avtu, a kdo to uporablja? → Ponavadi kdr recimo se voziš, vidiš ta ta znak mi je še posebno smešn, pozor **skale** padajo. To nikol nisem čist dobr razumel, ↑ a to kaj zdej moreš sploh narədit. ↑ Ti se voziš in je tako "pozor skate padajo, ej" ↑ Eh ah ... [premor] Kaj nej zdej točn nərdim eee? A to zdej pomen kao ful hitr oooo skate padajo bejžmo aaaa, a to morš it počas, ↑ skate padajo, počas, čist počas, vsi čelade na glavo, nazadnje smo zgubili Jerneja, → čist počas pejte ee. [premor] Tut **če** ti pade skala zdej na avto, kaj boš sploh naredu, ↑ ti se zdej pelješ in tako [prhne] ej skala je padla po moje, sej je pisal, da skate padajo jaja. ↓ Jaz bom prav enkrat na **pisarno** na vrata bom nalepu: pozor, **šamar**. In ti prideš notə in tako pfff au, aja, sej je pisal pozor šamar, ↓ pol ni panike, pol je v redu. ↓ [vdih] Najbolj neumne so mi pa recimo kdr dajo iz **kartona**, včasih dajo iz **kartona**, dajo **srno** ob cesti. A s opazu k srna tako stoji [imitacija]. → Sām prou razmišlju, [premor] kako zdej druge srne njo gledajo ↑ k ... [premor] A pridejo do nje: »A ti s kr **sama** tuki, al kaj? [premor] ↑ Nikol se z nami ne družiš ej.« [premor] ↓ Ona nč. → »A ti kej govoriš?« ↑ [premor] Neč ne govori ona, ona je fensi, ona je fensi veš ja. ↓ [premor] »A s ti z **Ljubljane**? [premor] ↑ A se ti depiliraš ej? [premor] ↑ Ko s ti **suha** ej. [premor] ↓ Mi smo iz Kočevja, prid kdaj na lubje no.« [premor] ↓ To je srnin humor se temu reče. ↓ eee Nikol nisām vedu, kako se, eee kako **ptiči** recimo vejo kdaj morjo letet na jug ↑ k vsakič k pride zima, ptiči odletijo na jug. A mislite, da oni en dan letijo pa se tako sprašujejo: ↑ »Ej mal je mraz, a ni, zima mal.« Un zrau: »Ja, ja, je, ja, a gremo? A gremo počas a?« ↑

»Ja, pejmo pejmo, kam pa gremo?« ↑ »**Pejmo** v Zrče!« ↑ »Oooo pa ne spet Zrče!« ↓ »Tja gremo vsak vikend.« ↓ »Ja pejmo na Maldive, tam se je Werner poroču.« → [premor] »Kva?« »Kva jās vem.« ↑ Aja moram letet. → e e »Jaz nisem lih strokjošnjak za popotniške destinacije, ↓ jās sām ptič, kaj pa jās vem.« ↓ To je ful dobra opo...imitacija ptičev. → [maha z rokami] e [premor] Enkrat sem šel v eno restavracijo ↑ pa so mel prou posebno **akcijo**, ↑ že na vratih je pisal ee tkó nekak: **škampi** imitirani, imitirani škampi. ↓ Zgleda, da je zdej **zmankal** škampov in imajo [premor] ribe, ki morajo imitirat škampe al kej tazga. ↓ Prou eni ribi rečejo: »Ej a boš ti danes imitirala škampe?« ↑ »e e lahk bi pa« [imitacija]. »A znaš še kej imitirat?« ↑ »Znam tut kebab! Znam kebab, znam kebab. A, a smo?« ↑ [imitacija] Aj imitiran kebab, a a a.

Okej, zdej pa smo, je že na vrsti naš prvi nastopajoči, sigurno ga poznate iz raznoraznih njegovih akcij, je zló odličen tut improvizator, tut reper in fenomenal komik, tkó da dejmo en velik aplavz na oder prihaja Boštjan Gorenc - Pižama. →

En vlk aplavz še za Pižamo. Nš naslednji gost pa prihaja iz Zagreba, drugače je iz Reke, zló simpatičen, zanimiv fant, tako da en vlik aplavz Aleks Curać Šarić.

Dejmo en vlk aplavz to je bil Aleks Curać Šarić. Nš zadnji gost pa prihaja iz Kranja, kjer odraščal, tam je tudi znan kot odličen improvizator in vsestranski umetnik, torej en velik aplavz Sašo Stare.

To je bil Sašo Stare, en vlk aplavz. Hvala Sašo. Kako ste se mel nocoj z nami? Ste se mel fajn? Eeee Ok. Dejmo zaploskat še za vse, ki so nas nocoj zabavali. Z nami so bili Boštjan Gorenc Pižama, Aleks in pa Sašo Stare.

Izjava o avtorstvu

Izjavljam, da je diplomsko delo v celoti moje avtorsko delo ter da so uporabljeni viri in literatura navedeni v skladu z mednarodnimi standardi in veljavno zakonodajo.

Ljubljana, 6. september 2016

Urša Klanjšček Nardin
(lastnoročni podpis)

Izjava kandidata / kandidatke

Spodaj podpisana _____ izjavljam, da je besedilo diplomskega dela v tiskani in elektronski obliki istovetno, in

dovoljujem / ne dovoljujem

(ustrezno obkrožiti)

objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

Datum:

Podpis kandidata /kandidatke: